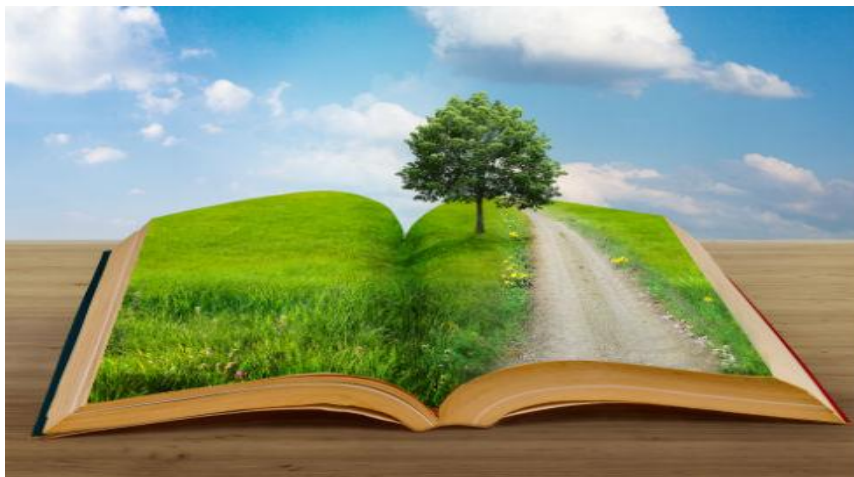

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ

Збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції

Херсон – 2019

УДК: 1:371.122

ББК: 873:66.72 (2) 92 2

Редакційна колегія:

Берегова Г.Д., доктор філософських наук, професор (Україна);

Герасимова Е.М., доктор філософських наук, професор (Україна);

Едвард Ніч (Edward Nycz), доктор габілітований, професор (Польща);

Муляр В.І., доктор філософських наук, професор (Україна);

Розова Т.В., доктор філософських наук, професор (Україна);

Бак М., доктор філософських наук (Польща);

Влох С., доктор педагогічних наук (Польща);

Черемісін О.В., доктор історичних наук, професор (Україна);

Дземідовіч А.В., кандыдат гістарычных навук (Білорусь);

Лень Т.В., кандидат філософських наук, доцент (Україна);

Варнавська І. В., кандидат педагогічних наук, доцент (Україна);

Герасименко М. В., кандидат філософських наук, старший викладач (Україна).

Філософські обрії сьогодення. Збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. Берегової Г. Д. – Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2019. – 220 с.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські обрії сьогодення». У матеріалах авторів акцентовано увагу на філософському осмисленні сучасного соціокультурного простору, проблемах пізнання й освіти у вимірах філософського аналізу, філософській рефлексії особистості та інших актуальних філософських проблемах сучасності. Збірник адресовано науковцям, викладачам, студентам, усім зацікавленим філософськими дослідженнями. За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

@ Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет», 2019

Ємельяненко Г.Д. АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ДУХОВНОГО САМОЗДІЙСНЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У ФІЛОСОФІЇ С. К'ЄРКЕГОРА	59
Жарких В.Ю. ИСТИНА И ЛОЖНОСТЬ В ВИРТУАЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ.....	61
Zagorulko R.V., Teterina V.V. OBJECTIVES OF EDUCATION IN THE CONTEXT OF CULTURE	62
Зик О.І., Костючков С.К. ФІЛОСОФСЬКА КУЛЬТУРА СТУДЕНТА СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИШУ	64
Камінська М.О. РЕАЛІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	67
Камінська М.О., Фостик П.П. ПОНЯТТЯ ГЕРМЕНЕВТИКТ ЯК НАУКИ	69
Каранфілова О.В., Засухіна М.О. ФІЛОСОФІЯ АРХІТЕКТУРИ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ОСВІТИ.....	71
Каранфілова О.В., Боднарюк Д.В. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У БЛАГОУСТРОЇ ВІДКРИТИХ ПРОСТОРІВ УРБАНІСТИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА	73
Карнаушенко А.С. СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ ДЕРЖАВОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИКО-ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ.....	75
Кириченко Н.В., Боліла С.Ю. СУЧАСНІ ЗАСОБИ ДІЛОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТО-СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В ПРАВОВИХ РЕАЛІЯХ УКРАЇНИ	76
Коваленко А.Г. ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ РЕАЛЬНОСТІ В ЛІРИЦІ МИКОЛИ ЗЕРОВА	79
Ковальов Ю.В. СВІДОМІСТЬ В КОНТЕКСТІ ВІДНОШЕНЬ ЛЮДИНИ ДО СВІТУ	81
Ковтун В.А. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	84
Колотило М.О. СУЧАСНИЙ УНІВЕРСИТЕТ: РУХ ПО ЕКСПОНЕНТІ	87
Костючков С.К. КОСМОГОНІЧНИЙ ДАРВІНІЗМ: ФІЛОСОФІЯ ЕВОЛЮЦІЇ ВСЕСВІТУ	89
Кривицька Є.О. ФІЛОСОФСЬКІ ВИМІРИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ	92
Кругляк М.Е. ПОГЛЯД НА РЕЛІГІЮ У ТВОРЧОСТІ ЕРІКА-ЕММАНЮЕЛЯ ШМІТТА	94
Кузнєцов В.І. БАГАТОВАРІАНТНІСТЬ РОЗВИТКУ СИСТЕМ НАУКОВОГО ЗНАННЯ	96
Кучеренко А.А. МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ВИХОВНИЙ ІДЕАЛ	99
Литвинчук О.В. ГУМАНІТАРНЕ МИСЛЕННЯ В ПОШУКАХ ІДЕНТИЧНОСТІ	101
Лишевська В.М., Шаповал С.І. ОСОБЛИВОСТІ ІНОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАНІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	103
Любенко О. І., Кривий В.В. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА У СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	107

Modern philosophy is of the opinion that any ideal (scientific, religious or social) does not go from the sphere of due to the sphere of being, as it is a generalized image of due in ultimate development. Not fully realized in life (but ... the canonization of saints), the ideal acts as a value reference point to the improvement, setting the direction of a personal development.

If the goal is an ideal idea of the result of the activity, then the art of practical goal-setting consists in the ability to define the tasks that exhaust the content of the goal, taking into account the current sociocultural situation.

History shows the priority of the education orientation to the needs of the state, the society and the secondary role of the student interests. But as the practice confirms, the best results have been achieved by the educational institutions aimed at developing the abilities of students. Probably, such an educational task in the conditions of the interpenetration of cultures, the possibilities of choosing the place of realization of one's forces and abilities is most relevant.

At the same time, the orientation of an individual only for the self-realization of his own strengths and abilities, for the success without assessing the circumstances of society with its laws and trends, needs and realities can lead to an unclaimed personality. The task of developing a person's individuality should be supplemented by the aim of integrating the person into the society, and his self-realization in harmony with himself and society.

The ideal of a comprehensively and harmoniously developed personality, according to V.A. Slastenin is a static characteristic of a personality [2, 229]. The dynamic characteristic is associated with the concepts of self-development, self-realization in constantly changing and culturally unnormalized conditions, that involves a kind of an educational task correction.

The dichotomous approach in pedagogy, developed by E.V. Bondarevskaya and others, focuses on the interconnection and interaction of opposites in pedagogical processes and phenomena (traditions - innovations, collectivity - individuality, etc.). Moreover, as experience confirms, the extreme emphasis of one of them, underestimation of the second lead to negative results in pedagogical practice. A similar situation can be seen in the interaction "personality - society."

The sociocentric nature of the goals of education, concerning the preparation of the young generation for life in a certain social environment, satisfaction mainly the needs of the state "programs" the process of socialization of the individual, helps to shape the specialist and citizen of a certain state, but puts the student's interests in the background.

On the other hand, the priority of developing an individual for educational purposes, focused on the needs of the individual aimed at the development of his abilities in a wide variety of areas: intellectual, motivational, emotional, strong-willed, subject-practical, existential, self-regulation contributes to a more complete realization of the personality. In the conditions of the interpenetration of cultures, the variety of manifestations of the personality expands the "geography" of the use of one's forces and abilities, but also places a great responsibility on the choice made. The development of individuality presupposes a free orientation in the world of professions, the ability to self-change. Thus, the prestige and popularity among applicants of such specialties as economics, law, satisfaction of their desires, requests of school graduates and their parents when choosing a future profession have led to an excess of these specialists, lack of demand for them in the society.

A person realizes himself in a society. Therefore, the coordination of the interests of an individual and the society should be more constructive and can be achieved when the corresponding goal is realized in an educational practice.

Literature

1. Berdyaev M.A. About the appointment of a person. – M., 2006
2. Pedagogy / V.A. Slastenin, I.F. Isaev et al. – M., 1997
3. Gershunsky B.S. The philosophy of education for the XXI century. – M., 1998

*Зик О. І.
Херсонський державний університет (Україна)
Костючков С. К.
Херсонський державний університет (Україна)*

ФІЛОСОФСЬКА КУЛЬТУРА СТУДЕНТА СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИШУ

Філософія – це завжди нове знання про вічне, це – інтеграція різних, іноді протилежних уявлень про світ і місце людини в цьому світі, це – створення цілісного світогляду та формування ціннісної сфери людини. Саме система цінностей є для неї *start point*’ом мотивації власної суспільної активності, підґрунтям життєвої стратегії та, загалом, філософії життя. Адекватна система ціннісних преференцій людини визначає домінуючі тренди самореалізації, базові пункти бажаної життєвої траєкторії, а також сприяє формуванню адекватної ідентичності. Крім того, філософія формує засади загальної методології пізнання, ставлячи під сумнів очевидні речі та піддаючи докорінній ревізії існуючі алгоритми мислення. За допомогою філософії людство осягає причини кризових явищ у світі та окремих його регіонах, формує нові парадигми суспільного розвитку в контексті. Відтак, вивчення філософії відкриває студентам неосяжні простори знань і мудрості, настільки величезні, що в них із легкістю і надовго можна загубитися. У той же час філософія є тією чарівною ниткою Аріадни, яка веде допитливий розум по лабіринтах пізнання до сяючих висот науки, до цивілізаційних багатств культури, до – у широкому розумінні – пізнання самого себе і Бога в собі. «Онтологічною реальністю нового часу є зафіксована в суспільній свідомості, цілісна, така, що закономірно розвивається в просторі та часі, глобальна трикомпонентна система «людина – суспільство – природа». В ній духовні, історичні, соціальні й природні компоненти закономірно розвиваються, будучи пов’язаними між собою процесами взаємодії, взаємовпливу та взаємообумовленості. Систему «людина – суспільство – природа» необхідно розглядати як цілісну, динамічну, структуровану, хвильову, відкриту, стійко нерівноважну систему, для якої характерні не тільки внутрішні зв’язки, але й зовнішні – із Космосом» [3, с. 8].

У процесі опанування філософським знанням студент вишу не тільки стає носієм певного світогляду та володарем арсеналу ціннісних преференцій, він інтегрується у простір філософської культури, яка є теоретичним підґрунтям формування і функціонування всієї системи культури суспільства, вона суттєво впливає на зміст, повноту та дієвість її соціальних функцій. Ця сфера культури пов’язана з взаємодією людини і світу, людини та інших людей, ставлення до себе як до об’єкта дослідження. Філософська культура відіграє орієнтуючу роль у складній динамічній, поліаспектній системі сучасного світогляду; за умов рестрикції від ригідних догм і рутинних шаблонів, ревізії реальних і уявних ціннісних орієнтирів; філософська культура формує у людини вміння творчо і нестандартно мислити, потенціює креативність, активізує розвиток критичного і самокритичного мислення, збагачує духовний світ людини, гармонізує її зв’язок із природою та соціумом. Вироблення науковою спільнотою єдиної, інтегральної дефініції та сенсу філософської культури, актуальної для даної сучасності вбачається неможливим: причина полягає у плюралістичному характері культури – якщо вона множинна, відповідно, й моделі та механізми засвоєння такої культури мають бути в такій же мірі множинними та різноманітними. Філософська культура відіграє важливу роль у самосвідомості суспільства, його єдності і національної самобутності, при цьому поняття «філософська культура» в сучасному науковому дискурсі вживається для експлікації відмінності сучасного стану філософії з її усталеними положеннями, детермінаційними кліше та ідеологічними стереотипами. В сучасному світі відбуваються потужні інтеграційні процеси, які охоплюють і сферу виробництва духовних цінностей – культура різних регіонів планети стає загальнолюдським надбанням; при цьому закономірним видається і підсилення суспільного інтересу до світової культурної спадщини, в тому числі – до філософської. Філософська культура людини є складним і багатогранним проявом духовного світу особистості, є вагомою складовою загальної культури людини. В результаті об’єднання світоглядного, ціннісного та гносеологічного підходів пропонуємо визначати філософську культуру як складне, поліаспектне, динамічне, варіабельне, багатовимірне утворення, інтегративну характеристику особистості, яка включає сукупність філософсько-світоглядних компетенцій, гармонійного поєднання ціннісно-орієнтованих норм та індивідуально-креативного стилю професійної діяльності й індивідуальної самореалізації. Філософська культура проникає в усі сфери суспільного життя і життєдіяльності людини, вона сприяє самостійній особистісній орієнтації в

навколишньому світі, допомагає виробити оптимальні моделі спілкування з людьми, усвідомлення превалюючих цінностей, уміння толерантно співвіднести їх з відмінними, адвентивними. Становлення нового типу особистості засобами освітньої системи слід розглядати як імперативну мету для суспільства, що трансформується, в якому реальним і необхідним є гармонійне співвідношення всіх сфер його життєдіяльності на основі взаємовпливу та взаєморозвитку внутрішнього життя людини й соціо-природних умов, створених її зовнішньою діяльністю. Формування вказаного типу особистості передбачає, серед іншого, створення умов для засвоєння нею максимально широкого діапазону культурних уособлень з урахуванням того, що культура «...більш ніж будь-яке інше структурне утворення внутрішнього світу людини визначає соціальну стійкість системи її взаємин із суспільством, з іншими людьми, ефективно впливає на формування свідомості, самосвідомості та професійних якостей. Моральна культура особистості пронизує всі сфери діяльності людини, в тому числі й економічну. Тому формування цього якісного утворення в студентів вищих навчальних закладів (ВНЗ) є важливим і необхідним процесом у сучасній соціально-педагогічній ситуації» [1, с. 3].

Відтак, роль системи освіти в процесі оформлення філософської культури, як атрибута внутрішнього світу людини, бачиться більш ніж очевидно, хоча не можна не зважати і на роль державних структур, інститутів громадянського суспільства, соціальних груп різного масштабу і характеру. У сучасному світі – інформатизованому, динамічному, непередбачуваному, де чітко визначеними є процеси інтеграції та дезінтеграції, надзвичайно важко відслідковувати всі перипетії. Готуючи людину до будь-якого виду суспільної діяльності, освіта виступає потужним чинником гармонійних інтеракцій між індивідом, навколишнім середовищем та суспільством, сприяє всебічному розвитку людини, виступає в комплексі з іншими суспільними факторами як детермінанта конструктивних цивілізаційно-культурних змін. Викладачі вищих навчальних закладів в умовах сьогодення активно впроваджують (принаймні, намагаються це робити) нові педагогічні технології для підготовки майбутніх фахівців, спрямовані на формування гармонійно та всебічно розвиненої особистості, зростання рівня життєвого і професійного досвіду, креативності, творчої активності й самостійності. Йдеться про розробку нових концепцій навчання, спрямованих на інтелектуальний та високоморальний розвиток майбутнього спеціаліста, формування громадянських якостей, гідного рівня професійної культури і компетентності, здатності до самореалізації на ринку праці – не тільки національному, але й на міжнародному.

Освіта тісно переплітається з культурою; вони забезпечують всебічний розвиток вільних і рівноправних громадян, їхніх об'єднань, збереження історично-культурної цілісності та етнопонаціональної ідентичності суспільства та індивіда, підготовку культурних, освічених, висококваліфікованих, на рівні міжнародних стандартів, спеціалістів для будь-яких сфер людської діяльності. «Освіта і культура – це два ціннісно взаємодетерміновані феномени людського існування, які насичують, збагачують і доповнюють одне одного. Тому виникнення поняття освітня культура, а подекуди зустрічається і науковоосвітня культура, або ж освітньо-інформаційна культура, не є випадковим. Освітня культура – це відносно самостійна сфера людського буття, яка відображає своєрідність, історизм та специфічність культурних традицій та інновацій, що обумовлені визначеною системою цінностей, рівнем соціальної активності людей та місцем інституту освіти у суспільстві. Освіта як складний діалектичний процес досліджується з різних позицій: культурологічних, соціологічних, історичних, філософських тощо. В соціологічному аспекті освіта розглядається як соціальний інститут, який займається підготовкою, пристосуванням та долученням особистості до життєдіяльності в конкретному соціумі» [2, с. 226].

Вимоги сучасного світу актуалізують розуміння сутності самого феномену філософської культури й відповідного «перезавантаження» мислення педагогів і студентів, спрямування на модернізовану організацію навчально-пізнавальної діяльності, при цьому викладачеві слід враховувати, що сьогоденньому студенту – завтрашньому фахівцю в конкретній сфері професійної діяльності, необхідні не тільки глибоке знання своєї спеціальності, але й розвинена філософська культура. Володіючи нею, майбутній фахівець набуває можливості усвідомити власний буттєвий статус, власної професійної діяльності як надзвичайно важливої та відповідальної суспільної практики, призначення якої полягає в розвитку суспільства, а також

конкретної людини. В умовах соціокультурної еволюції культура (філософська) виступає як принципово нова характеристика систем, які самоорганізуються, реалізуючи гуманістичну сутність еволюційних процесів. Філософська культура покликана сприяти збереженню, підтримці й розвитку людської індивідуальності; перетворенню потреб людини з матеріально-прагматичних на духовно-гуманістичні; формуванню в суспільстві потреби в кожній особистості та створенні умов реалізації людиною морального, інтелектуального й духовного потенціалу. Підвищення значущості філософської культури значно підсилюється не тільки вітчизняними контекстами, але й світовими інтеграційними процесами, які обумовлюють більш високі вимоги до професійної комунікації, нові запити на теоретичні знання та практичні навички, майстерність толерантної взаємодії з колегами, вмінь ефективно використовувати телекомунікації, інформаційний простір, ділове листування у реалізації професійних завдань, що слугуватиме запорукою досягнення успіху в подальшій професійній діяльності.

Очевидною є смислова й змістовна демаркація двох основних підходів до використання поняття «філософська культура» в освітніх стратегіях сучасної системи освіти: ціннісно-емоціонального, що виражається формуванням гуманістичного начала людини та прагматично-раціонального, згідно з яким зміст філософської «озброєності» людини, її світоглядна орієнтованість визначається суто прагматичними цілями. В умовах комплементарності до філософської культури студент вишу продуктивно засвоює норми поведінки, форми та моделі взаємовідносин з іншими людьми, в більш загальному розумінні – історично мінливі норми культури. Відповідно, майбутній фахівець долучається до того самого попперівського «Світу-3», тобто, до світу ідей, об'єктів культури, творів мистецтва, історичних артефактів тощо. Інтеграція людини в культуру відбувається як процес набуття знань в освітній практиці, внаслідок чого трансформується сфера її чуттєвого пізнання, змінюється світосприйняття людини й загалом – переформатується розуміння оточуючого світу й себе в цьому світі. Цінність філософської культури як філософсько-культурологічного феномену полягає в тому, що вона здатна активізувати в суб'єкті такий комплекс людських якостей, завдяки яким він перетворюється на високодуховну особистість та яскраво виражену індивідуальність. Філософська культура потребує певного філософського досвіду осягнення світу з його першовитоків; без такого досвіду формування філософської культури стає нонсенсом, перетворюється на нісенітницю, її призначення стає незрозумілим, а відтак – безглуздим.

Філософська культура як інтегративна характеристика особистості, робить людину вічним шукачем нового, який ніколи не задовольняється наявним знанням про оточуючу дійсність, який прагне звільнитися із жорсткого кола власного буття «тут, зараз і так», подолати власну обмеженість; філософська культура відкриває шляхи для культивування невичерпності особистості, її безперервного духовного вдосконалення. Філософська культура виявляє індивідуальність людини, унікальні риси її особистості, рівень потреб та джерела їх задоволення, формує та сприяє розвитку здатності переживати глибокі почуття, що викликають дивовижні явища природи, а також безсмертні творіння людського Розуму різних часів та різних цивілізацій – тобто, все те, що ми називаємо шляхетним словом «Культура».

Література

1. Бурдейна Л. І. Формування моральної культури студентів вищих навчальних закладів торговельно-економічного профілю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата пед. наук: 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Л. І. Бурдейна. – Тернопіль, 2005. – 20 с.

2. Кивлюк О. П. Освітня культура інформаційного суспільства в контексті глобалізаційної реальності / О. П. Кивлюк // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2016. – № 67. – С. 225-232.

3. Костючков С. К. Біополітичне підґрунтя філософсько-освітньої концепції в умовах громадянського суспільства: монографія / С. К. Костючков. – Херсон: Айлант, 2015. – 320 с.

Камінська М. О.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (Україна)

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ